

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-3-267 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 10-19/240-94
Karar Tarihi : 25.2.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,

B. RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Çağlar Deniz ATA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Tüketiciler Birliği Derneği Kütahya Şubesi
Sadettin İş Merkezi B/12 Kütahya

20 **D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILAN:**

Kütahya'da faaliyet gösteren ekmek fırınları ve Fırıncılar Odası

E. DOSYA KONUSU: Kütahya ilinde faaliyet gösteren ekmek fırınlarının, aralarında anlaşarak ekmek fiyatlarını belirledikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle, Kütahya ilinde faaliyet gösteren ekmek fırınlarının aralarında anlaşarak ekmek fiyatlarını tespit ettikleri ve bu doğrultuda Fırıncılar Odası'nın fiyatların aşağıya çekilmesini önlemek amacıyla çeşitli fırınlardan senet alarak rekabeti engellediği iddia edilmektedir.

30 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 21.12.2009 tarih ve 9071 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 25.12.2009 tarih ve 2009-3-267/İİ-09-AÇ sayılı İlk İnceleme Raporu Rekabet Kurulu'nun 6.1.2010 tarih ve 10-01/15-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 18.2.2010 tarih ve 2009-3-267/ÖA-10-AÇ sayılı Önaraştırma Raporu 19.2.2010 tarih ve REK.0.07.00.00-110/59 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-19 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Raporda; Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren ekmek fırınlarının aralarında anlaşmak suretiyle, ekmek fiyatlarını belirledikleri ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerini gösterir herhangi bir belge ya da bulguya rastlanmadığı, bu nedenle anılan teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına yer olmadığı ve şikayetin reddinin gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

50 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İlgili ürün pazarının tespitinde öncelikle; satın alanların gözünde fiyatı, kullanım amaçları, fiziksel özellikleri ve nitelikleri bakımından aynı sayılan ya da yüksek ikame edilebilirliği olan mal ve hizmetlerden oluşan pazarın dikkate alınması gerekmektedir. Ekmek, ülkemizdeki tüketiciler tarafından en temel gıda maddesi olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, ekmeğe olan talebin fiyat esnekliği çok düşüktür. Diğer bir deyişle, ekmeğin tüketiciler gözünde olmazsa olmaz bir ürün niteliğini haizdir. Bu çerçevede çeşitli ekmeğin türlerinin tüketici nazarında birbirini ikame edebilme derecesinin yüksek olması, ekmeğin temel gıda maddesi olması ve diğer gıda maddeleri ile ikame edilememesi gerçeğinden hareketle ilgili ürün pazarı “*ekmek pazarı*” olarak kabul edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri alanın, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşullarının komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olması; ilgili coğrafi pazarın tespitinde büyük bir önem taşımakta ve belirleyici olmaktadır.

Şikayete konu il olan Kütahya’da tüketilen ekmeğin büyük bir bölümü il merkezindeki fırınlar tarafından üretilmektedir. Bu nedenle, ilgili coğrafi pazar “*Kütahya il merkezi*” olarak belirlenmiştir.

I.2. Şikâyete Konu Eylem

80 Şikâyetçi tarafından yapılan başvuruda özetle;
- Kütahya ilindeki fırınların ekmeğin fiyatını tespit ettikleri,
- Tespit edilen fiyatın altına inilmemesi için Fırıncılar Odası’nın fırınlara sözleşme veya senet imzalattığı,
iddia edilmiş, söz konusu durumun 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği belirtilerek gereğinin yapılması talep edilmiştir. Ayrıca, şikâyetçi tarafından gönderilen başvuru ekinde, yerel yayın organlarından Destan TV’nin 18.11.2010 tarihli, ekmeğin fiyatlarına ilişkin açıklamalar içeren haber bülteninin video kaydına da yer verilmiştir. İlgili haberde özetle fırınların ekmeğin fiyatlarını oda tarafından belirlenen tavan fiyata çektikleri, çarşı ekmeğinin fiyatının 40 Krş.’tan 60 Krş.’a ev ekmeğinin fiyatının ise 1 TL’den
90 1.75 TL’ye çıktığı belirtilmektedir.

I.3. Ekmek Fiyatının Tespitine İlişkin Mevzuat

Öncelikle ekmeğin fiyatlandırmasına ilişkin yürürlükte bulunan mevzuatın incelenmesi gerekmektedir

Ekmek üretimi gerçekleştiren teşebbüsler, niteliklerine göre “esnaf” veya “tacir” olarak iki kategoride değerlendirilmektedir. Faaliyetlerini esnaf yahut tacir olarak sürdüren ekmeğin üreticilerinin fiyatlandırma hususunda tabi oldukları ilgili mevzuatın

100 farklılaşması nedeniyle, söz konusu incelemeyi iki ayrı başlık altında yapmak mümkündür:

I.3.1.Esnaf Odalarına Kayıtlı Esnaf Niteliğindeki Fırıncılar İçin Geçerli Mevzuat

Esnaf ve Sanatkârlar Odaları'na bağlı esnaf niteliğindeki işletmeler 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 62. maddesine göre belirlenen azami fiyatlara uymak durumundadırlar. Ekmeğin azami satış fiyatının tespitini düzenleyen ilgili madde şu şekildedir:

110 *“MADDE 62. — Bu Kanuna tabi esnaf ve sanatkârlarca üretilen mal ve hizmetlerin fiyat tarifeleri, bağlı buldukları odalarca hazırlanır ve odanın mensubu olduğu birlik yönetim kurulu tarafından fiyat tarifesinin sunulmasından sonra otuz gün içinde onaylanır veya reddedilir. Onaylanan fiyat tarifesi belediye, mülki amirlik ve ilgili odaya yedi gün içerisinde bildirilir ve bu andan itibaren yürürlüğe girer. Fiyat tarifeleri, uygulanacak azami hadleri gösterir.*

120 *Belediyeler veya o yerin en büyük mülki amiri tespit edilen bu tarifeleri uygun bulmadıkları takdirde esnaf teşekkülü ile anlaşmaya varamazlarsa onbeş gün içinde o yerin mülki amirinin ya da görevlendireceği yardımcısının başkanlığında, ticaret ve sanayi veya ticaret odasından bir temsilci ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliği temsilcisinden teşekkül edecek bir komisyonda görüşülüp karar verilmesini isteyebilirler.*

Komisyon kararları salt çoğunlukla alınır. Komisyon, tarifeleri uygun bulmadığı takdirde tarife yürürlükten kalkar.

Komisyon kararına karşı, ilgililer yazılı bildirim tarihinden itibaren on gün içinde ticari davaları görmeye yetkili mahkeme nezdinde itirazda bulunabilirler. Bu mahkemenin kararı kesindir.”

I.3.2.Ticaret Odalarına Kayıtlı Tacir Niteliğindeki Fırıncılar İçin Geçerli Mevzuat

130 Ticaret ve sanayi odalarına kayıtlı tacir ve sanayici niteliğindeki işletmeler ise, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun (5174 sayılı Kanun) 12. maddesi ve bu maddeye dayanarak çıkarılan *“Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik”* hükümleri çerçevesinde belirlenen azami satış fiyat tarifesine uymak durumundadırlar. Tarifenin belirlenmesi, tarifeye nasıl itiraz edileceği gibi diğer hususlar, Esnaf Odalarına kayıtlı fırıncı esnafı için geçerli olan mevzuata paralel bir şekilde düzenlenmiştir. 5174 sayılı Kanun'un *“Odaların Görevleri”* başlıklı 12. maddesinin (1) bendinde şu ifade yer almaktadır:

140 *“Odaların görevleri şunlardır:*

.....

(1) Gerektiğinde 507 sayılı Esnaf ve Küçük Sanatkarlar Kanunu'nun 125 inci maddesinde sayılan mal ve hizmetlerin azamî fiyat tarifelerini, kendi üyeleri için, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak tespit etmek ve onaylamak.”

5174 sayılı Kanun'a dayanılarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan *“Tacir ve Sanayiciler Tarafından Üretilen Mal ve Hizmetlerin Azami Fiyat Tarifelerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik”*in *“Amaç ve Kapsam”* başlıklı 1. maddesi de şu şekildedir:

150

“5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununa tâbi odalarca, üyeleri tarafından üretilen ve 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanununa tâbi esnaf ve sanatkârlar odaları tarafından belirlenmiş tarifelere konu mal ve hizmetlerin azami fiyat tarifelerinin kendi üyeleri için düzenlenmesi, uygulamaya konulması ve denetimi ile diğer usul ve esaslar bu Yönetmelikle düzenlenmiştir.”

I.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

160

Dosya konusu şikayete ilişkin olarak Raportörlerce 2.2.2010 tarihinde şikayetçi Dernek adına Dernek Başkanı Ali İhsan Nazlı ile görüşülmüş, yine 2.2.2010 ve 3.2.2010 tarihlerinde Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren 9 adet fırında ve Kütahya Fırıncılar Odası'nda yerinde inceleme ve görüşme yapılmıştır.

170

Yapılan yerinde inceleme ve görüşmelere geçmeden önce, Kütahya iline ilişkin olarak Kurul'un benzer bir şikayet üzerine 29.6.2006 tarihinde alınan 06-46/588-160 sayılı kararda, Kütahya ilinde çarşı ekmeği üreten fırıncıların bir araya gelerek ekmeğ dağıtımını amacıyla Hizmet Ekmeğ Dağıtım Pazarlama Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.'ni kurdukları, şirkete bağlı fırıncılar tarafından üretilen ekmeğlerin kurulan bu şirket yoluyla dağıtıldığı, kurulan şirket bünyesinde birleşen fırıncı esnafının serbest rekabeti engellediği ve tekelleştiği, üretilen ekmeğlerin kaliteden yoksun olduğu ve şikayetlerin dikkate alınmadığı, Hizmet Ekmeğ Dağıtım Pazarlama Gıda San. ve Tic. Ltd.Şti. haricindeki fırınların şirketin izni olmadan bakkallardan gelen ekmeğ siparişlerini kabul etmedikleri iddialarından, 4054 sayılı Kanun kapsamında olanlar incelenerek karara bağlanmıştır. Kararda ilgili teşebbüslerin geliştirdikleri üretim kotası sistemi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine oybirliği ile hükmedilmiştir.

180

Önaraştırma döneminde gerçekleştirilen yerinde inceleme ve görüşmeler neticesinde bu defa elde edilen tespitlere aşığıda yer verilmiştir.

I.4.1. Şikayetçi İle Yapılan Görüşme

190

2.2.2010 tarihinde Tüketiciler Birliği Derneği Kütahya Şubesi Başkanı Ali İhsan NAZLI ile yapılan görüşmede Ali İhsan Nazlı, başlangıçta 300 gramlık ekmeğin 60 Krş'a, aynı gramajdaki halk ekmeğin ise 50 Krş.'a satıldığını, daha sonra fırınların aralarında rekabete girdiklerini ve 300 gramlık ekmeğin fiyatının 40 Krş'a kadar düştüğünü, ev ekmeğinin 1,75 TL iken 1,00 TL ile 1,20 TL arasında satıldığını, ancak Aralık 2009'da ekmeğ fiyatlarının rekabet öncesi seviyeye döndüğünü belirtmiştir. Nazlı, fırıncıların bir araya gelerek eski fiyatlara dönme kararı aldıklarını ve uygulamayı sağlamak adına senet imzaladıkları duyumunu edindiklerini ifade etmiştir. Senet toplandığına dair ellerinde delil olmadığını belirten Nazlı, Saray Fırının bu uygulamaya katılmadığı yönünde duyumlar aldıklarını eklemiştir.

I.4.2. Teşebbüslerde Yapılan İnceleme ve Görüşmeler

I.4.2.1. Somuncu Baba Ltd. Şti. (Somuncu Baba)

3.2.2010 tarihinde Somuncu Baba ve Fazilet Ekmeğ fırını yetkilisi Harun Özden ile yapılan görüşmede Harun Özden; Kütahya'da günde yaklaşık 50.000 çarşı ekmeği,

200 20.000 adet ev ekmeği ve 1.000 adet kadar da Emet ekmeği ismi verilen ekmeğin satıldığını belirtmiştir. Özden'in beyanına göre Somuncu Baba ilk kurulduğunda günde ..... adet ekmek satarken bu rakam .....'e kadar gerilemiştir.

Özden, 300 gram ekmeğin maliyetinin ..... Krş. civarında olduğunu, fırıncıların zam talebi olabileceğini ancak böyle bir fiyat artışı için ekonomik koşulların müsait olmadığını ifade etmiştir. Özden ayrıca zaman zaman bazı fırıncılar olarak çay bahçesi veya benzeri mekanlarda sosyal saiklerle bir araya geldiklerini, ister istemez ekmek fiyatının da sohbet konusu olduğunu belirtmiştir.

210 Özden, mevcut durumda ekmeği açıklanan Oda fiyatının altında satan fırınların var olduğunu beyan etmiş ve bu fırınlara örnek olarak İhya (ev ekmeği ..... TL), Altinkaya, Saray (çarşı ekmeği ...Krş.) ve Ekmekçioğlu (çarşı ekmeği .. Krş.) fırınlarını göstermiştir. Son olarak Özden daha önce Rekabet Kurulu tarafından verilen idari para cezalarından sonra senet toplanması, fırıncıları fiyat birlikteliğine zorlama gibi uygulamaların artık söz konusu olamayacağını belirtmiştir.

I.4.2.2. Benli Ekmek Fırını

220 3.2.2010 tarihinde Benli Ekmek Fırını sahibi Veli EKİN ile yapılan görüşmede Ekin günde ..... adet ev ekmeği ve ..... adet çarşı ekmeği ürettiğini ve bu ekmeklerin satışını çoğunlukla doğrudan fırınından (tezgahtan) yaptığını belirtmiştir. Veli Ekin çarşı ekmeğini ... Krş., ev ekmeğini ise ... TL'den sattığını belirtirken bu fiyatları Oda'nın belirlediği fiyatlar olduğu için değil, maliyetler gerektirdiği için uyguladığını eklemiştir.

230 Ekin, belediyenin iki yıl önce bu fiyatları açıklamasına rağmen un fiyatlarındaki düşüşe paralel olarak ekmek satış fiyatını düşürdüğü dönemler olduğunu, bu dönemlerde çarşı ekmeğini ... Krş., ev ekmeğini ise .. ve .... TL'den sattığını beyan etmiştir. Mevcut durumda un fiyatlarının tekrar yükselmesi nedeniyle Oda tarafından belirlenen fiyatın ancak maliyetleri karşıladığını belirten Ekin, maliyetler yüksek olmasına rağmen Kütahya'da fırının tüketiciye ve bayiye satışında ve ayrıca bayinin tüketiciye satışında farklı fiyat uygulamalarının mevcut olduğunu eklemiştir.

240 Ekin, son 4-5 aydır Oda'nın sadece başkanlık seçimi toplantısına katıldığını, dolayısıyla fiyatların konuşulduğu bir fırıncılar toplantısına şahit olmadığını belirtmiş, tüm fırıncıların da bir araya gelmesinin pek mümkün olmadığını ifade etmiştir. Küçük bir il olan Kütahya'nın sanayisinin de olmadığını değinen Ekin, fırınların yaklaşık % 50 kapasite ile çalıştığını belirterek piyasanın en azından 1/3'üne mahalle fırınları adı verilen kaçak fırınların hakim olduğunu beyan etmiştir. Son olarak Ekin il merkezi dışından, civar ilçelerden de ekmek geldiğini, cezaevi ve askeri birliklerin ise kendi ekmeklerini ürettiklerini ifade etmiştir.

I.4.2.3. Çağdaş Ekmek Fırını

3.2.2010 tarihinde Çağdaş Ekmek Fırını yetkilisi Necati Mincur ile yapılan görüşmede Mincur; günde ..... adet ev ekmeği ürettiğini belirtmiştir. Mincur ayrıca Kütahya'da belediyenin değişik mahallelere 200 adet kayıtdışı, vatandaşın kendi hamurunu götürüp pişirebileceği fırın açtığını bu fırınlarda günde yaklaşık 40.000 adet ev ekmeği üretildiğini ifade etmiştir.

250

Mincur mevcut durumda Kütahya'da her zaman olduğu gibi fırıncılar arasında rekabet olduğunu ve değişik fiyatlardan satış yapıldığını beyan etmiştir. Mincur kendi işletmesinin ev ekmeğini ..... ve ..... TL gibi farklı fiyatlardan çeşitli bayilerine verdiğini, Akça Ekmek, Saray Fırını, Ekmekçioğlu Fırını ve Bereket Fırını'nın da düşük fiyatlara (.....'a kadar) ekmeğini sattığı duyumunu aldığını eklemiştir.

260

Senet almak veya fiyat tespiti gibi bir uygulamanın olmadığını belirten Mincur Kütahya'daki fırıncıların tamamını fiyat konusunda biraraya getirmenin mümkün olmadığını, ancak az sayıda fırıncı bir araya geldiğinde fiyatlardan konuşulmasının mümkün olabildiğini belirtmiştir.

I.4.2.4. Akça Ekmek Ltd. Şti. (Akça Ekmek)

3.2.2010 tarihinde Akça Ekmek yetkilisi Mesut Mandıra ile yapılan görüşmede. Mandıra; günde ..... adet çarşı ekmeği ürettiklerini ve bunun ..... adedini Kütahya içine sattıklarını belirtmiştir.

270

Çarşı ekmeğinin bayiye satış fiyatlarının ..... Krş. arasında olduğunu belirten Mandıra, ihale usulü ile ekmeğin alan yerlere daha ucuz fiyata da ekmeğini verdiklerini eklemiştir.

Mandıra, Akça Ekmek olarak kapasitelerinin ve satış fiyatlarının da diğer fırınlara göre yüksek olduğunu, un fiyatlarında gerçekleşen artış sonucunda diğer fırınların ekmeğin satış fiyatının Akça Ekmek fiyatına yaklaştığını ifade etmiştir.

280

Mandıra, ekmeğin fiyatının belirlenmesinin söz konusu olmadığını, farklı fiyatlarla satışın mümkün olduğunu belirtmiş, Derya Fırını, Saray Fırını ve Ekmekçioğlu'nun düşük fiyattan ekmeğini sattığı duyumunu aldığını, yeni açılan Ekmekçim Fırını'nın da ev ekmeğini nispeten ucuza sattığı bilgisine sahip olduğunu eklemiştir.

Son olarak Mandıra, Belediye'nin zamanında açmış olduğu 200 kadar mahalle arası fırın olduğunu, piyasada satılan ekmeğin miktarı kadar ekmeğinin buralarda üretilmekte olduğunu beyan etmiştir.

I.4.2.5. Özay Ekmek Fırını

290

Önaraştırma kapsamında, 3.2.2010 tarihinde Özay Ekmek Fırını yetkilisi Kamil Aydoğan ile yapılan görüşmede Aydoğan, bayiye toptan ekmeğin satışında ... Krş., ... Krş., ... Krş. ve ..... Krş. gibi farklı fiyatlar uyguladıklarını, bayinin perakende satış fiyatının ise .... veya ... Krş. olduğunu belirtmiştir. Şu an Oda tarafından açıklanan fiyatların maliyetleri karşılamadığını belirten Aydoğan, Kütahya halkının alım gücü düşük olduğu için fiyatların yükselmesinin pek mümkün görünmediğini belirtmiştir.

Aydoğan, Kütahya'da 230 kadar kaçak mahalle arası fırın olduğunu, bu fırınların pazarı oldukça küçülttüğünü ifade etmiştir. Ekmeğin maliyetinin .... Krş.'u geçtiğini belirten Aydoğan, kar marjının düşmesi nedeniyle paketli ürüne pazara girmeyi düşündüklerini ifade etmiştir.

300 **I.4.2.6. Halkekmek Fırını**

3.2.2010 tarihinde Halkekmek fırını yetkilisi Yusuf Sarıkoç ile yapılan görüşmede Sarıkoç, 2001 yılında belediyeden özelleştirme ile halkekmek üretim hakkını aldıklarını, Belediye ile yapılan üretim protokolü uyarınca ticaret odasının belirlenen fiyatın % 20 altına satış yaptıklarını beyan etmiştir. Günde ..... adet ekmek ürettiklerini ifade eden Sarıkoç, Kütahya'da dönem dönem pazar darlığından rekabetin arttığını, bunun sonucu fırınların zarar etmeye başladığını, dolayısıyla fiyatı tekrar tarife fiyatına çekmek durumunda kaldıklarını, belirli bir süre sonra ise rekabetin tekrar başladığını belirtmiştir.

310

Kütahya'da 200'ün üzerinde mahalle arası fırın olduğunu belirten SARIKOÇ, üretimin büyük bölümünün bu mahalle arası fırınlarda yapıldığını beyan etmiştir. Son olarak Sarıkoç bayilere ..... Krş. gibi farklı fiyatlardan ürün verdiklerini ifade etmiştir.

I.4.2.7. Hamurabi Unlu Mamüller

2.2.2010 tarihinde Hamurabi Unlu yetkilisi Ekrem Özoğul ile yapılan görüşmede. Özoğul, satışını yaptıkları ekmeği Kütahya merkez dışından, Tavşanlı'dan tedarik ettiklerini, 1,25 kg'lık Emek ekmeğini ..... TL.'den sattıklarını belirtmiştir.

320

Fırıncılar arasında fiyat konusunda bir anlaşma olduğunu ifade eden Özoğul, ancak bunu ispatlayacak herhangi bir belgeye sahip olmadığını beyan etmiştir. Kütahya'da ekmeğin iki fiyatı olduğunu belirten Özoğul, bu fiyatlardan birinin fırıncıların aralarında belirlediği fiyat diğeri ise halkekmek fiyatı olduğunu belirtmiştir.

I.4.2.8. Fırıncılar Odası

Önaraştırma kapsamında, 3.2.2010 tarihinde Kütahya Fırıncılar ve Büfeciler Odası (Fırıncılar Odası) Başkanı Murat Duran ile görüşülmüştür. Ocak 2010'da Oda Başkanı seçildiğini belirten Murat Duran, aynı zamanda Bereket Ekmek Fırını'nın sahibi olduğunu ifade etmiştir. Hem çarşı hem ev ekmeği ürettiğini ekleyen Duran .., ... Krş. gibi farklı fiyatlardan bayilere satış yaptığını beyan etmiştir. Duran, bayilerin ise .. ile ...Krş. arasında fiyatlarda satış yaptığını, günlük çarşı ekmeği üretiminin ....., ev ekmeği üretiminin ise ..... kadar olduğunu belirtmiştir.

330

Aynı gramajlı ekmeklerin fiyatının Türkiye geneline göre Kütahya'da daha düşük olduğunu beyan eden Duran, Kütahya gibi düşük fiyattan ekmek satılan ancak 3-4 ilin bulunduğunu ifade etmiştir.

340

Görüşmede düşük fiyattan ekmek satışı yapanları engelleme yetkilerinin olmadığını belirten Duran senet alınması gibi bir uygulamanın da mevzubahis olmadığını ifade etmiş, İhya, Saray, Halkekmek ve Ekmekçioğlu gibi fırınlarda düşük fiyattan ekmek satıldığını eklemiştir. Son olarak Duran piyasanın % 60 kadarının kaçak üretim yapan mahalle arası fırınların elinde olduğunu beyan etmiştir.

I.4.2.9. Ekmekçioğlu Unlu Mamüller

Önaraştırma kapsamında 2.2.2010 tarihinde, Hikmetçioğlu Unlu Mamüller yetkilisi Hikmet Ekmekçioğlu ile görüşülmüştür. Sadece sandviç ekmeğini kendilerinin

350 ürettiğini belirten Ekmekçioğlu diğer ürünleri ise başka fırınlardan temin ettiklerini ifade etmiştir.

Kütahya'da ekmeğin fiyatının gramaja oranla Türkiye'nin en düşük 10 fiyatından biri olduğunu belirten Ekmekçioğlu, ekmeği .. Krş.'a sattıklarını belirtmiştir. Önceki Fırıncılar Odası Başkanı olan Ekmekçioğlu, başkan olarak kimseden senet istemediğini, daha önce Rekabet Kurulu tarafından idari para cezası uygulanmış biri olarak bu tür uygulamalarda bulunmalarının düşünülemez olduğunu ifade etmiştir.

360 **I.4.2.10. Özay İşler Un ve Unlu Mamüller Gıda ve Mob. İm. San. Ve Tic. Ltd. Şti (Özay Unlu Mamüller)**

Önaraştırma kapsamında, 2.2.2010 tarihinde Özay Unlu Mamüller yetkilisi İbrahim Aydoğan ile yapılan görüşmede, ev ekmeği ürettikleri, çarşı ekmeğini ise Somuncu Baba'dan temin ettikleri ifade edilmiştir. Kütahya'da tam sayısını verememekle birlikte 50 kadar fırın olduğunu belirten Aydoğan ekmeğin fiyatının sabit olmadığını, ev ekmeğinin 1,75 ile 1 TL arasında değişen fiyatlara satıldığını eklemiştir.

370 Aydoğan, 2009 Aralık ayında 1 hafta süre ile ev ekmeğinin 1,75 TL, çarşı ekmeğinin ise 60 Krş.'dan satıldığını ifade ederken (fırınlara) rekabeti bozucu bir anlaşmaya girmelerinin mümkün olmadığını belirtmiştir. Aydoğan, 900 gram ev ekmeğini .. ve ... TL'ye, çarşı ekmeğini ise ... Krş.'a satmakta olduklarını ifade etmiştir.

I.4.3. Hukuki Değerlendirme

4054 Sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylem ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır*" ifadesi yer almaktadır.

380 Maddenin lafzından da anlaşılacağı üzere, teşebbüsler arasında gerçekleştirilen ve rekabetin kısıtlanması amacı ya da etkisi taşıyan anlaşmalar yasaklanmaktadır.

Önaraştırma döneminde yapılan görüşmelere ilişkin yukarıda yer verilen açıklamalardan da görüleceği üzere, Kütahya ilindeki fırınlara fiyat konusunda ulaştıkları şeklindeki görüş ve değerlendirmeyi şikayetçinin dışında sadece Hamurabi Unlu Mamüller yetkilisi dile getirmiştir. Yetkili bu değerlendirmeyi yaparken kendisinin de içerisinde olduğu bir oluşumu itiraf etmemekte, aksine bazı problemler yaşadığı rakip diğer teşebbüslerin bu tür bir rekabeti kısıtlayıcı eylem içerisinde oldukları iddiasında bulunmaktadır. Ancak, firma yetkilisi bu iddiasını herhangi bir somut tespit veya belgeye dayandıramamaktadır. Aynı durum şikayetçi için de geçerlidir.

390 Hem şikayetçinin hem de Hamurabi Unlu Mamüller yetkilisinin iddialarını ispat edecek somut belge ve bilgiyi ortaya koyamamaları ve hatta anlaşmak suretiyle fiyat tespit edildiğine ilişkin iddianın diğer fırınlar tarafından kesin biçimde reddedilmesinden daha da önemlisi, önaraştırma döneminde yapılan incelemeler neticesinde Kütahya ilindeki fırınlara aralarında ulaştıklarına dair herhangi bir tespit bulunulmamıştır.

400

Dosya kapsamında yapılan incelemelerde şikayet başvurusunda belirtilen, Kütahya il merkezinde faaliyet gösteren ekmek fırınlarının aralarında anlaşmak suretiyle fiyat tespit ettikleri ve bu anlaşmanın uygulanmasını denetlemek üzere senet imzalattıkları iddialarını destekler nitelikte somut herhangi bir bulguya rastlanılmamıştır. Aksine farklı fırınların müşterilerine değişik fiyatlardan ekmek satabildiği, ayrıca aynı fırının farklı iktisadi koşullara sahip müşterilerine de farklı fiyatlardan ekmek sağlayabildiği tespit edilmiştir.

410

Sonuç olarak ilgili pazarda fiyatların özellikle girdi fiyatlarındaki değişmelere göre belirlendiği, dönem dönem özellikle un fiyatlarında yaşanan düşüşlerin ekmek fiyatına yansıdığı, girdi fiyatlarındaki artışın ise ekmek fiyatını ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen tavan fiyata yaklaştırdığı veya eşitlediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

420

Dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.